

aradi
EMKE - füzetek

7.

ÜZENET EGY MÁSVILÁGBÓL

REGÉCZY SZABINA PERLE
versei

ARAD - 2006

Tipar executat la "Tipografia Trinom"
tel./fax:0257 281707

aradi
EMKE - füzetek

7.

ÜZENET EGY MÁSVILÁGBÓL

REGÉCZY SZABINA PERLE
versei

ARAD - 2006

A verseket válogatta
Dr. Brauch Magda

A kötetet szerkesztette
Bánházi Emőke
és
Matekovits Mihály

Megjelent az Arad Városi Tanács támogatásával
A apărut cu sprijinul financiar al Consiliului Local Arad

Szárnyalás

*Senkinek sem kötelessége,
hogy nagy ember legyen,
már az is nagyon szép,
ha valaki ember tud lenni.*

(Albert Camus)

Újabb aradi *EMKE-füzet* kerül az olvasó kezébe, immár a hetedik. Sok, kevés, tartalmas vagy sem, azt most nem vitatom. Egy biztos: mindegyik hézagpótló, valamilyen hiányt, kiesést, űrt igyekszik betömni, kiegészíteni, vagy valami csekélységet közölni.

A *Vagyunk 1* és a *Vagyunk 2*, az aradi tollforgatók írásaiból összeállított gyűjteményeket sokan forgatják megjelenésük óta. De talán a legnagyobb keresettség az *In memoriam – 150-nek van*, (1999) amely az aradi vértanúk és a Szabadság-szobor történetének román nyelvű leírása. Sok aradi magyar igyekszik bemutatni barátainak, ismerőseinek a történelmi eseményeket, az igazságot, a tényeket.

Regéczy Szabina Perle gyűjteménye egy lelkes aradi tollforgató verseinek kis csokorralalója. Mondhatni, hogy az aradi Tóth Árpád irodalmi kör életbentartójának, vezetőjének, mindenesének verseskötete.

Szervezőnek, költőnek a mienk, aradiaké. Becsüljük meg, olvassuk, meditaljunk. Ne költői méreteket, emberi hozzáállást keressünk a versekben.

Olvassuk ilyen lelki szemüveggel a kis füzet írásait.

Matekovits Mária
Az EMKE
Arad Megyei elnöke

Szárnypróba?

Regéczy Szabina Perle a tanítványom volt. Ennek már ide s tova két évtizede. Zsengéivel bizalommal fordult hozzám, mint annyian mások is, hiszen sok fiatal próbálja lírai nyelven kifejezni gondolatait, érzelmeit. Olyan ez, mint valami gyermek- vagy inkább „ifi”- betegség, bár valójában csak az irodalomkedvelő, s amellet érzékeny lelkületű ifjakat „támadja meg”. Jómagam nem estem bele annak idején (később se), valószínűleg azért, mert már akkor is olyan igényes voltam, mint ma, elsősorban magammal, de másokkal szemben is.

Nem véletlenül mentem vissza az időben, hiszen éppen a témánál vagyunk. A legtöbb ifjú „költő” csak hiszi magát annak, klapanciákat – akár unalomból, akár valódi ambícióból – bárki tud faragni. Tisztelet a kivételnek. És Regéczy Szabina Perle már akkor is kivétel volt. Zsengéi eredetiségről tanúskodtak, a poétika szabályaiban is otthon volt, az irodalom, a költészet nagyjait is jobban ismerte, mint az átlag. Nem véletlenül biztattam további írásra.

A kézzel fogható, szemmel látható eredmény korán jelentkezett, már 16 éves korában. Azóta publikál különböző újságokban, folyóiratokban, antológiákban verseket, de prózát is. Első önálló verseskötete 1999-ben jelent meg *Szülföld és hivatástudat* címmel, mely az 1989 és 1999 között keletkezett verseiből és publicisztikai írásaiból ad közre rövid válogatást. Mivel kiváló műfordító is, 2000-ben napvilágot lát első műfordítás-gyűjteménye *Ha majd felébrednek* címmel, mely 100 verset tartalmaz magyarul a kortárs román költészet remekeiből.

E harmadik kötet versanyagának egy része már szintén találkozott a nyomdafestékekkel a *Havi Szemle*, az *Irodalmi Jelen*, a *Szövétnék*, az *Üzenet*, az *ARCA* folyóiratok

hasábjain, valamint a *Vagyunk/2002*, *Lehetőség/2003*, *Arad és vidéke/2005* című irodalmi antológiákban. Néhány írását az *Intersat* tévécsatorna magyar nyelvű műsora, valamint a *Kossuth-rádió* ifjúsági műsora is mutatta. A „Regéczy-műhely”-ből vers, műfordítás, könyvkritika, újságcikk kerül ki rendszeresen. Az *Aradi Tóth Árpád Kör* társelnökéeként és műfordításai révén a *Román Írószövetség* aradi fiókjának külső munkatársaként is részt vesz az irodalmi élet körforgásában, munkásságát az anyaországban is ismerik és elismerik.

Üzenet egy más világból című, most kézbe vehető kötete három, különálló ciklusból áll, amelynek nemcsak külön címet, hanem alcímeket is adott a költő. *Kolompoló* című első versciklusa a *Pásztorképek* alcímet viseli. A szimbólumokon alapuló (vagy végig szimbolista) versek szinte kizárólagos jelképe a szerző kedvenc állata: a bárány, mely önmagában is bibliai jelkép. Ez a kettőség: a valódi, húsvér és a bibliai jelképes bárány szeretete uralja a mondanivalót, az eszmeiséget. „Egy az egyben”, azaz igazi bárány jelenik meg *A bárány*, a *Szerelmem*, a *kos*, a *Csak bennem élhet* című költeményekben (ez utóbbiban a költő vágyódása fejeződik ki egy bárány után, amellyel valójában nem tudna mit kezdeni). Az *Együgyű séta*, a *Faltörő kos bárányai* a költő metaforái, sőt a *Rejtély* szürrealisztikus képei a felgyűlt kéziratok jelképei: „szobánkban nyakig ér a fű / életerős szála indaként fut / a falakon keresztül a mennyezetre / padlónk közepébe kövér kutakat ástam / konyhánk, kamránk legelővé vált / ki más lehet e jelzések titka?”

Amint a fenti sorokból is kitűnik, a gyengéden, szeretettel ábrázolt kedves állat mindig megnövekedett jelentéssel és jelentőséggel vesz részt a lét küzdelmeiben. A *Viszály* című versben földön-égen egyaránt uralkodó elemmé válik: „gyapjasodik a rét”, majd „felbödül egy

rivalgó, állati dörgés / zajos vérkönyvek öntözik a földet”. Másutt a bárány bibliai jelentése uralkodik: a hívő emberek nyáját vagy magát Jézust jelképezi (*Tisztítótűz, Pasztell, Bárányfejek*). A *Pasztell* idilli képei végén a bárány nyírja meg a pásztort. A ciklust *A menny kapujában* című vers zárja, melyben szürrealisztikus képekkel felnagyítja, világ- (és másvilág-) méretűvé varázsolja a bárányszimbólumot.

Üzenet egy más világból (Árnyképek) a II. ciklus gyűjtőcíme, amely kilenc költeményt foglal magába.

Tulajdonképpen valamennyien egy „más világ”-ban élünk, hiszen minden ember külön világa önmagának, melyet környezete nem ért, vagy nem érdekel különösebben. Az elidegenedés mint fogalom csak a XX. század irodalmában vált uralkodóvá, de a világban minden bizonyjal jelen van, amióta homo sapiens él a földön. Az érzés igazi mivoltát azonban csak a szépirodalmi nyelv tudja maradéktalanul kifejezni (például Tóth Árpád *Lélektől lélekig* verse, sok-sok hasonló között). A Regéczy-versek is általában ebből az érzésből fakadnak: miért éppen ő ne élne egy különálló, más világban? Úgy érzi, árnyképekhez beszél, ha beszél, „bambuszléggömböket puffogat a levegőbe” (*Árnykép*), és közelebb állnak hozzá az ismeretlen, utcán „fölszedett” állatok, mint egyes embertársai (*Veszélyes kutyákkal barátkozom, Ajándékcsépp*). Ez a ciklus is jelképes, a versek olykor többszörös áttételeken, megfeleléseken alapszanak, a kimondásra nem kerülő verstéma az olvasó beleérző képességére bízta. A *Sebzett kismadár* modern allegória magáról a szerzőről szól, az *Útban az élet felé* az élet és a halál fogalmainak fordított értelmet ad: „Minden ember holtan születik” ... „s halála teljes életet dicsőít.” A *kérdés útvesztőin* című vers is az élet értelmét kutatja. Az *Olcsó játék* és a *Foszlány* a szerző életének régebbi emlékeit dolgozza fel erősen áttételes formában. A záróakkordot

képező költemény (*Üzenet egy más világból*) vallásos tárgyú, a karácsony kellékeinek (csillagszóró, gyertyaláng) felhasználásával üzen a „még meg nem születetteknek”, akik még nem érthetik a „karácsonyi gyermek” szavát, hogy hamarosan közeledik az ő megszületésük is, azaz a hit segítségével és erejével eljutnak az igazi világba. A szerző is ebben a „más világ”-ban „a hit világában” talál otthonra és megnyugvásra.

Szárnypróba (Tájképek és fényképek) a III. ciklus címe. Regéczy Szabina Perle – mint rámutattam – már régen próbálgatja szárnyait, mégis mindig keresi a tökéletesebb kifejezés formáit. Ezzel nincs egyedül, időnkénti stílusváltásra, kísérletezésre minden költőnek szüksége van (még a legnagyobbaknak is).

Stílusát tekintve ez a ciklus csak részben hoz újat, hiszen a váratlan, szokatlan, meghökkentő szürrealista képek innen sem hiányoznak, tematikailag viszont közelebb jut a közérthetőséghez (ha ez volt a célja).

A költemények a valóság, az álom és a képzelet ötvözei. A szürrealis látomás olykor egy konkrét eseményből indul ki, az *Ismételt randevú* élményalapja egy üstökös (valóságos) megjelenése, melynek a szerző valamikor szemtanúja volt. A *Talány* című vers alapja is valóságos érzés. A költő természetszeretetről vall *A regélő vagy rejtélyes halál* (ez utóbbiban a költő azért „hal meg”, mert versenyre kelve a természettel, nem képes azt felülmúlni). A romantika formanyelvéhez nyúl vissza *Ehhez mit szólsz?* című versében az ábránd megszemélyesítésével: „Sejtetve, zsongva eszménykedik az ábránd / nem hullnak rá henyélő hajnalok”. Emlékképek sorakoznak a *Hátraarc* és *Az angyalok nem jöttek el hozzád* című versekben.

Valóban új hangot a *Tájképek és fényképek* című, prózai keretbe ágyazott 10 versből álló ciklusával hoz a költő. Valóságos emlékek és álmok (olykor elképzelések)

sorakoznak a szokottnál közérthetőbb, de továbbra is egyéni költői eszközökben bővelkedő stílusban. A *Dezna-parti séta*, az *Alma mater*, a *Tengerparti reggel*, a *Szilveszter éj*, *A nyár menlevele* reális élményeken alapszik, *A bolond* a mai ember olykor céltalan kapkodását tükrözi (önmagát is beleértve), *A XIX. század küszöbén*, a *Szerellem a nulladik hatványon*, a *Tikkadt közjáték* a képzelet játékanak szüleménye, a *Lezárt kapu* egy valóságos életszakasz pontos diagnózisa. E ciklus vagy alciklus stílusában gyakran impresszionista stílusjegyek is föllelhetők (*A nyár menlevele*, *Szilveszter éj*), de főleg a *Tengerparti reggel* hangutánzáson és alliteráción alapuló rövid sorai: „csippenő / csurranó / csepegő / csurrogó / zuhogó / záporzó / zuhatag”.

Bár a cikluscím *ars poetica*-szerű versekre utal, valójában csak a záró (és egyben kötetzáró) vers tekinthető annak. *A jel* című versben így jellemzi költészetét: „Kemény sziklákat görget a folyó / egy settenkedő bíbor virradatban / zavargó színképek kulisszáin / mázolt alakban bambul / élhetetlen / halkan piheg a lomb / lódítón színelve a hervadást / lebüszkült pályák / tömjénfüstje reszket /Majd belsóm Ada-Kaléjhján felgyúl /jelezve / hogy még nem veszett el.”

Az igazi érték valóban nem vesztet el soha.

Brauch Magda

I.

KOLOMPOLÓ

pásztorképek

Együgyű séta

A lelki egyensúlyom
megállt a templom előtt
majd végighaladt
az udvar csiszolatlan zöldjén
halkan időzött az akáclombok alatt
beleropogtatva a hangulatos fűbe
a vaskos ábrándok halk csobogásában
néha-néha felsírt
az oszlásnak induló épület mögött
lassan kört alkotva
delelni kezdett

(pimasz megjegyzés: mindössze öten voltak)

1999

A bárány

meleg tejure szomjúhozó csöppség
mohón babrálja anyja emlőit
életerővel feltöltődve
mintha
temérdek parányi gyapjúsál
cirógatná arcélen
görcsösen keblemre szorítom
remegő kincsesládám
s ahogy szemébe nézek
látom a mennyből aláhullott meteorkövet
a napkelet tiltakozó fényét a
lehetetlen legszigorúbb lehetőségeiben
a világszennyek purgatóriumát
a téboly mirtuszait
valahol egy ötödik dimenzióban

1999

(*Arad és vidéke*, 2005)

Szerelmem, a kos

Létbe olvadt csendes tópart
Bódultan baktató rezdülése
Láng- és fénycsóvákából összefont hajköteg
Zöld bársonyfüggöny-kerítés
Hirtelen kilép barnasága
Üdvös gyöngye a vakolatlan nyájnak
Lelke szomjúhozott
Mélybe szállt
Barna sávós vizet szájába hörpintve
Titkon agyamba loptam barna égbenyúló szarvait
Kacsaringós díszét nagy ő-t vibráló fejének
Subám hiánya potyára rezdült
Győzött emberen, nyirkos halászhálón
Rátartin lépve a hallgatag zöldbe
Körbefogatva fejének gyöngyeit
Hasonlót azóta sem láttam
E naptól kezdve kínzó lételemem
A két szénnéégett szem
A szilaj, kihúzott testtartás
A dupla szarva
E négy lábon járó élő paprikás.

1999

Tisztítótűz

Egy reggel kullancs lepte el a nyájamat
s én buzgón hintettem rájuk
a ható, halálba ölelő szót
egy mindent átminősítő lényeket a kegyelemcsatornán
életvízzel mosva tudatfunkcióikat
lényük szántóföldjébe magvakat hintettem
fejükre dávidi olajcseppeket
hogy eltörültessem a szenvedés
szájukba szent jegyeket helyeztem
hogy eggyé váljanak a Megfeszítettel
– ó, Jézusom,
ki megölettél a világ kezdete óta –
azóta megbecsülöm a gyapjút

1999

(Vagyunk, 2002)

Pasztell

szárnyaszegetten bandukol a csend
lomhán forgatja letűnt lényeit
pásztortűz ecsete a kunyhófalon
lassan elcseni a nyílások révett árnyait
szalonna s hagymalé a parázs felett
sötét madár kotlóskodik az éjen
bárány hangja hasítja át a csendhártyát
majd odaballag
megnyírni a pásztort

2000

(*Szövétnek*, 2000. június)

Kegyес család

estbunda leplezte a tanyát
aklába lopakodtam
fejemen, arcomon kibonthatatlan
noktürn fátyol
hogya átléphetsek
az elborult fők
feszülő agancsok
gyapjas angyalok
havazó ajkak mezejére

ő félszegen
utolsó perceit elnyűszítve
egy szikár éden tájait kereste

dohos erények fuvalmain
szállingóztattuk az éveket
míg egy vénült napon
fejdíszét learatva
felragyogtattam szobám

emlékszel-e arra a vészes éjszakára???

2000

Bárányfejek

Blazírt felöltő némaság
kristályok hullanak az időtlen percek alatt
az ócsendű hóbuckák alól
parányi bárányfejek bújnak
a földig hulló fekete leplekbe félszegen futnak
bundácskájukról leolvad a hó
éggalást köti lényüket csokorba
ott ülnek tavaszig
s ahogy a kikelet ívfénye fürtökben aláhull
összebújt testük
a leplek alatt marad.

2000

(Irodalmi Jelen, 2002. március)

Viszály

gyapjasodik a rét
álomittas pilláin
sercegőn feslenek a szirmok
magas tükrének
kék berkeiben
tébolyognak a pillanatok
két bárány legeli a habcsókos mezőt
majd bögölyzemű kossá változva
hivalkodón egymásnak üti szarvát
lőporos hangulat száll a vízcserjékre
felbődül egy rivalgó, állatias dörgés
zajos vérkönnyek öntözik a földet
a bomlásba hulló érzések mögött
hullaálarcot ölt a képzelet.

1999

Anyaggá ölt idő

Ha megannyi időm anyaggá válna
kibontakozna időtlen lótuszom
belőle sarjadna a sok újult vers
üde szigetraj, páfránytengeren
briliánst hintenék a bárányfejre
a mindenek útját lesve szüntelen
lehajítnám a rabszolga-köntöst
a röghözkötött milliárdokét
késhegyre szűrva önnön szabadságom
nemléted létté hevítném a csillámló zenit árkádjain
havat permeteznék a ledérülő tölgyre
s vulkánba vetném mihaszna könnyeim.

1999

Faltörő kos

maszatos nyurga penészakol mélyén
tusa módjára törte a falat
(az építésre felkentek szentélyét)
ahol Sátán ősdühe trombitált
a tikkadatlan árva pusztulásban
karvaly szemei dübörögve hulltak
a nyüzsgetegen zajló kénfalakra
mint kódorgó duhaj emlékdarabok
eljövendő foltjai a mában
zúzmarás árnyak
horzsolt tűzfalán
az egyik szarvát megtalálta.

2000

Pastoral

mikor a nap
mint alattomos ordas
lelegeli az éjszaka csillagát
messze űzve a viaskodó pásztort
egy fodrozatlan szempár összerezzen
aluszékony tájak mámorán
hol észrevétlen fák sudarán mormol
a harmadik évezred

2001

(*Irodalmi Jelen*, 2002. március)

Rejtély

szobánkban nyakig ér a fű
életerős szála indaként fut
a falakon keresztül a mennyezetre
padlónk közepébe kövér kutakat ástam
konyhánk, kamránk legelővé vált
ki másé lehet e jelzések titka?

2000

(*Vagyunk*, 2000)

Csak bennem élhet

Ha testet öltene e bolyhos délibáb
nem tudnám, mily véget nyújtsak neki
inkább itt hagyom
ez elsüllyedt szigeten
prémjét ne döfködjé rémisztő késdarab
bozótos fővények bujdokló szárnyain
a nap alatt

2000

A menny kapujában

kúszó nappalon kutattam a mennyek kapuját
előttem az ártatlan tagadás kínzó képei
vas- és agyagedények, fából faragott tündérsereg
csábosan enyelgett önnön fényével a mennykapu
már a csillagok nyelvén beszéltem
(mert a napáztatta égen
halkan legeltek a csillagok)
lenn a földön holdak és tejútrendszerek sokasága
kés után rikoltozó bárányok
apró lények, kik merőn keresik a megláthatatlant
mert rejtélyük önmaguk
eszeveszetten dörömbölt karom
nyivákolásom avatatlan lárma
maró lúgeső csörgedezett bennem
feszengő térdelésem szekérré avult
fekete tűzzel reteszelt zöld kapu
rajta mélyvörös vérpecsét

2000

(Arca, 2005, nr. 4, 5, 6)

II.

ÜZENET EGY MÁSBÓL

árnyképek

Árnykép

hiába exponáltam magam
rekedt pincébe szállt
rikító fényeket festve az árnykép kapuira

és bambuszléggömböket
puffogatok a levegőbe
míg ő
ősmadarakat ölve naponként
merőn kóvályog fondorlataiba

talán hatan voltak
egy feslett múltjába szállt
kettő az árnyak ősi erdejébe

tompán hasadt képrajz üvölt
macskám üres kenyerek
dagasztásába téved

hárman lehettek
egy kielégülten távozott
kettő hivatalos
ősi menlevéllel
átigazolt egy másik világba

s én hiába
exponáltam magam

2000

(Irodalmi Jelen, 2002. március)

Veszélyes kutyákkal barátkozom

idegszálakat makacsul gyötrő
ravasz, vérmes, fekete fajzatokkal
átkos hangárjaik úgy lengenek
mint fénymásolhatatlan hajnalok

veszélyes kutyákkal barátkozom
betonra hullanak torz nyálcseppjeik
a tespedni látszó tikkatag nyárban
szögletes, dőre, veszedelmes képük
bojtosodó fülsértő nyüsztésük
kormot rázó, érinthetetlen prémjük
a távoli holnapok hangjai

veszélyes kutyákkal barátkozom
pofájuk rácsot nyaló, vitorlájuk
mint félkegyelmű agyak tápszerei
irdatlanul visonganak szüntelen

veszélyes kutyákkal barátkozom
múlásuk lassú toronyhalál
fénytelen, selejtezett harsonáik
gajdra teszik a roskadt, termő rétet
körültük zsarátnokok tömkelege
bomlott elmével ravatalozik
s virrasztja csendben a komédiát

2000

Foszlány

sztálin-orgonán játszott
mikor balgult csüggetegen
porrátörte csendem falait

kéjvonat hozta durcás fényét
míg a konok álmatagon
halálát rejtve regéli

már megnyílt a magány
fancsali tükör, tiszta bögre
és megzöldítem torom perceit
családom sikolyát
melyet hirtelen távozásom hozott

silány szőlőszemek a tálon
a tetőtéren orgonaillat hömpölyög
fényképem ócska tálba menekítem

fejed fejem
megszegülni képtelen

átkos a perc, mely visszahozta
rég megunt
idejét múlt
sztahanovista költő

2000

(Irodalmi Jelen, 2002. március)

Ajándékcseppek

mikor a Hádeszbe jártam
– ó, kikelő halmok –
hízelve jött felém
előbb karikákra fűrészelve a temető fáit
majd ócska, fakult levelekbe hempergőzve

vitorlázva jött vetélytársa
átugorva egy képtelen terepet
majd bundámba temette halódó fejét

bambán révülök a barátként kinyúlt testek előtt
mindkettőjüket átfogom
s azon töprengök, melyiket válasszam?

2000

Olcsó játék

Ha színművemben játszani akarsz
ne törődj, mi van a festék alatt
hadd a puha, nőies nyafogást
légy férfi, kit nem zaklatnak soha
zárójelek határmezsgyéi
a függöny mögött egy másik férfi őrzi majd
a darab tisztaságát, de az ne zavarjon

Ha színművemben játszani akarsz
tudnod kell, merre visznek
vonatok, seprűnyelek, ufók
mint azt is, meddig terjed a lánc
a buja csaholás
s hol törnek össze bútorok
a színpalák mögött

Dobd le magadról a tétova maszkot
az elhidegült renyhe mosolyt
a gyalulatlan kínzó röhögést

ásd ki a bárdot, ha zendül a gong
lenge derékba, függő, orrperec

ökleld fel azt, mi ellenáll neked,
mint bölcs jaguár
ádáz tigris fajzat

fellépésed előtt levágom a hajad
ne aggódj
csupán arra a másfél órára.

1999

Üzenet egy más világból

Lobbanó csillagszóró
suttyon gyertyaláng
három elem a négyszögben
te és a gondolat

nem látsz a révtől távolabb
fényt veszítség
lásd meg a mindenséget
az önszaggató kolduló elégikus zaját

fellobbanás nem ég
sem lanyha szilánk
varázsos hevület

titkon kereső avult részek
távolság síkja felhőkarcoló
idegen szférában tűzfészked
jelezd a szót vagy annak mását

pillogó nedves amfora
a sikongó képözön fakón üszkösödik az éjben
az imbolygás lassan imahúrt pendít

kihunyt csillagszóró
lenfényű gyertyaláng
a karácsonyi gyermekkel együtt
ma te is meg fogsz születni

1990

(*Üzenet*, 2000. augusztus 15.)

A sebzett kismadár

valaki ki akarja venni
pislog rendíthetetlenül
fonnyadt puska, porladt kardok
rozzant íjak védik szemhatárát

nem üvölt
fejszékkal ritkítja másait
majd a némaság celláján keresztül
fellopódzik a tombolás falára
fél szárnya szennybe hull
másik fele puffadt
(sasok törik a boltozat csendjét
ám nem feledi a repülés csodáját)

a fénylánc pihenni tér
párnája a mennybolt
csóvákba szövődik vérbefagyott arca

fekete szögletes tojásait őrzi
a hős akár élete árán is
ki akarja venni

szemölcsként pirul
mordul, szítja a hallgatás tüzét
szeme a végtelen univerzum
mégsem lehet többé maradása

a mélység zárul, a várás tarthatatlan
s ahogy aláhull átkos ólom-keze
a sérült a végtelenbe lebben.

2000

(*Vagyunk*, 2002)

Útban az élet felé

Minden ember holtan születik
majd ébredezni kezd a csúcsívek alatt
s ahogy zsidong a tétova locsogás
felsekenti érzékszerveit
majd a keresztnél életre talál
gyermeki vággyal indul a keskeny úton
gyümölcsöző fává változik
s halála teljes életet dicsőít

2000

(*Üzenet*, 2000. augusztus 15.
Havi Szemle, 2001. július 21-22.)

A kérdés útvesztőin

elmém csöve a múlt avarában
hallgatom azt, mi sosem hallható
a pangó párálló zsengek perceit
a meredélyek roskadt lucfenyőin
ahogy a szeráfok cicomázatlan
fényt rostálnak kőöntvényükből
íveket aggatva a lédércecs hallgatásra
agyunkon kibocsátott sugarak rezgésszáma egyezik
elméd, szíved mégis feleletképtelen
nem birtokolhat korlátlan hatalmat

1999

(*Irodalmi Jelen*, 2003. augusztus)

III

SZÁRNYPRÓBA

tájképek és fényképek

Ismételt randevú

76 éve már láttalak valahol
fenn a mennybolt csúcsozott íveiben
a tervszerű mindenség isteni szövevényén
vagy nagyanyám hányatott szívének zugában
76 éve máát láttalak valahol
seprús alakod izzva kúszott az égen
hirtelen jöttél, hajjas, szakállas képed
ellipszis alakban lebegett a fényben
villanyárammal feltöltött üstököd
melyet a napfény fátyolban melengetett
karjaidban járvány, háború, vízőzön
mégsem rettegetem, mikor láttalak
(mert testem egy forró karban elpihent)
te királyi pompádban
vihárosan jöttél
majd tovatúntél egy elnémult hajnalon.

2000

(*Irodalmi Jelen*, 2002. március)

Talány

Ó, kezdet nélküli halódó estek
mert olykor egy-egy éjszakán
magától lángot fog a testem
tűzburkok emésztik darabjait
majd ezüst hamuvá változva
az óceánok mélyébe merül

duzzogó hajnalon,
midőn sugaraik festik a kies némaságot
csontból, ízületből, húsból, bőrből újraéled
vagy tán évszázadok, évezredek múlva
a történelem hulló tekercein
kora délelőttön lefejezettként
kúpokban állnak egymás mellett
eszelősen visongok, hogyan kerültek oda annyian
számomra egy is elég

2000

(*Irodalmi Jelen*, 2002. március)

A regelő

Üdítve zsibong a trillázó kórus
majd aláhull egy decrescendo szárnyán
sárgult gazda fürdeti fényköreivel
az élettelen terepet
ő hűsen csobogva regéli
a csiszolt kövek között az üstökösök csodáját
a sanyargó íratlan bolygótörténetet
a kezdetektől a legújabb kezdetekig
a végtől az az újjászületés
és első születés előtti állapotig
majd elbeszéli rejtett útjait
a kifürkészhetetlen távlatokat
titkolt s kifecsegett terveit
heveny, lassú folyóba tértét
lustán, értetlenül bambul az agy
talán igaz a végzetes lehetetlen
az elektromos internetek csődje
konokul pihen, mégis továbbhalad
őrzi a kopárságba hulló
emberi sírokat

2000

(*Szövétnek*, 2000. június)

Tájképek és fényképek

Milliomok közt merengve forgatom az idő képeit. A töretlen ablakok berkeiben a színek kerekékként gurulnak alá. Felemelő vagy ádáz klippei tekercs ablakban bandukolnak a fénysugárban.

I. Dezna – parti séta

reggel a léhaság ártatlan részeit keresem
ahol a völgyet kettéhasította a patak
balgaságot hazudtak a csillagok
tompán fürödtek a tóban
a sziklák másai
viperák kúsztak a kövek nedves pamlagán
maflán koldulok a vészes panoráma előtt
lényembe imádkozom
a zajban sugárzó fürge színeket
tehetek-e másként?
már a tavasz sem gyárt
színtelen képeket

(*Havi szemle*, 2001. március 31 – április 1.)

II. Alma mater

Egy intim hevület némítja a szót
ólomtemplomban dűnnyög a torok
hamuleplek alatt sistereg a csend
szűkülve nyaggatja a hiányt odabent
talán csak csicsergő fényharmat a látkép
minden alapon most terajtda pihen

Szárnypróba (tájképek és fényképek)

38

tudományok, művészetek barlangjaiban
arcok hűsítik az emlékezetet
lényeged már elmém megszállott darabja
gesztenyefád ölelő szeme rámtekint
csengőd fakult árnya talán újra hív
vagy egyre távolít.

III. A nyár menlevele

társavesztett levelek özönében
csendbefullad a madárszerenád
tücsöktrilla rázza a hallgatás délköreit
a borzongó fényhullámokon
eggyéválunk minden hervatag búcsúlevéllel
hol foszforeszkál a kihült némaság

IV. A bolond

Korteskedik a kocsiót közepén
fegyvert ácsol a kisülő szócsírákból
szél olvassa könyvének lapjait
üresen mosolyog eszterhéjak alatt
tudtán kívül csomagokat vár
penészes kenyeret visz a papjának
háza táján zsong a népdal
„Hát én immár kit válasszak?”

V. A XIX. század küszöbén

Hegygerincek szűrják ki az éghártyát
a folyam partján horgolt szőnyegek
brekegő árnyak az est barázdáin
takaros villik járják a Hattyúk tavát

Szárnypróba (tájképek és fényképek)

39

Tájképek és fényképek

Milliomok közt merengve forgatom az idő képeit. A töretlen ablakok berkeiben a színek kerekékként gurulnak alá. Felemelő vagy ádáz klippei tekercs ablakban bandukolnak a fénysugárban.

I. Dezna – parti séta

reggel a léhaság ártatlan részeit keresem
ahol a völgyet kettéhasította a patak
balgaságot hazudtak a csillagok
tompán fürödtek a tóban
a sziklák másai
viperák kúsztak a kövek nedves pamlagán
maflán koldulok a vészes panoráma előtt
lényembe imádkozom
a zajban sugárzó fürgé színeket
tehetek-e másként?
már a tavasz sem gyárt
színtelen képeket

(*Havi szemle*, 2001. március 31 – április 1.)

II. Alma mater

Egy intim hevület némítja a szót
ólomtemplomban dűnnyög a torok
hamuleplek alatt sistereg a csend
szűkölve nyaggatja a hiányt odabent
talán csak csicsergő fényharmat a látkép
minden alapon most terajta pihen

Szárnypróba (tájképek és fényképek)

38

tudományok, művészetek barlangjaiban
arcok húsítik az emlékezetet
lényeged már elmém megszállott darabja
gesztenyefád ölelő szeme rámtekint
csengőd fakult árnya talán újra hív
vagy egyre távolít.

III. A nyár menlevele

társavesztett levelek özönében
csendbefullad a madárszerenád
tücsöktrilla rázza a hallgatás délköreit
a borzongó fényhullámokon
eggyéválunk minden hervatag búcsúlevéllel
hol foszforeszkál a kihűlt némaság

IV. A bolond

Korteskedik a kocsiút közepén
fegyvert ácsol a kisülő szócsírákból
szél olvassa könyvének lapjait
üresen mosolyog eszterhéjak alatt
tudtán kívül csomagokat vár
penészes kenyeret visz a papjának
háza táján zsong a népdal
„Hát én immár kit válasszak?”

V. A XIX. század küszöbén

Hegygerincek szúrják ki az éghártyát
a folyam partján horgolt szőnyegek
brekegő árnyak az est barázdáin
takaros villik járnak a Hattyúk tavát

Szárnypróba (tájképek és fényképek)

39

ha majd megszületek – romantikus leszek
= választok magamnak csillagot =

VI. Tengerparti reggel

a.)

hallom
haragoszöld
hullámok
haragvó
habjában
hadarsz
hátadon
himbált
halászsereg
hentergőző
hínárfestett
hervadt
hajóhalál

b.)

csicsergő
csevegő
csivitelő
csiripelő
cserepek
seregek
gyerekek
verebek

c.)

homokon
halkan
heverő
alakok
holt kagylók
kavicsok
konok
homok

d.)

selyem-sutty
simuló
simusi
suttyogó
suttogó
suttyanó
suttyogó
széles
szellő
szóló
szája
szonett
szerenád

szonáta
szimfónia
melodráma

e.)

csippenő
csurranó
csepegő
csurrogó
zuhogó
záporozó
zuhatag

f.)

ólom
álma
lengő
lárma
hínár
hártya
kerdült
kártya
alsó
slussz

VII. Szerelem a nulladik hatványon

nárcisztolvajok közt tettem szert rá
szeme alatt komor könnyzacskók égtek
ma már feldúlhatatlan a pillantása
kecskepásztornak használtam a dombon
majd alászállt aktakukaccá válva
júdaskodó mafla spicli-fiú
hát ezért vettem én neked földiepret?

VIII. Szilveszter éj

Pohárcsengés, ágyúdörgés
harangzúgása, bőségekívánás
tűzijáték tanúi a kristályprémezett hársorok
gondterhelt felhők alatt jár a képzelet
szél oktatja az erdő kórusát
víztetön úsznak fenn az égitestek
reményfoszlányt hint sok-sok lepkeszárny
a tó partjára lassú villanással
tojásdad versmagot szór a költő
illatos parkszállóban
faggatja a fákat, lombokat
ne kérdezd miről
talán nem mese az a tűzijáték

IX. Tikkadt közjáték

meredt kocsiúton
macskám plasztikus alakváltozást szenvedett
s én lelombozódva iktattam

az elszenesedett napok seregébe
e vasárnap délutánt
nem unszolt semmi vágy
este a juharfánk izzó flaneljébe
horgoltam be a satnya igazságot
puma, tigris, gepárd, oroszlán
vagy semmi

X A lezárt kapu

Hódolva illetem vasköpenyét
Bár fodrai cafat gyanánt kullognak
Lassú távlatokba
Fényt koholnak a nincsből, pusztulásból
Mint múlt- s jövőidéző ócska mágus
Leveleket szór rejtett urnáiból
Majd lucskos állóvízzé merevül
Mondd, miért zártad le azt az ólomkaput?
Most
Hamarabb....?

(Lehetőség, 2003)

Másfél éve lakom ebben a temetőben. Ismerem minden
rejtett zegzugát: a halmokon ékeskedő vagy árválló
virágokat, a rózsabokrok meghitt melegét, a fejem fölött
fészket rakó szécinkéket. Hirtelen ideköltözésem azonban
ma is örök rejtély. 2000

Nem kell megijedned

kiterítve állnak az ódon falak
belseikből lepallottak a szitkok gyenge tüzei
karolt sejtödredékek siklottak a látatlanba
befellegzett árnyai az ingó homokon
mostoha vágy műti a szétporladt álmokat

ah, mi történne, ha mindenütt ott kísértne Kőművesné
nem kell megijedned
csak eljátszottam azzal,
amellyel oly sokan

2000

Ehhez mit szólsz?

Sejtetve, zsongva eszménykedik az ábránd
nem hullnak rá henyélő hajnalok
emlékeit önnön zordon habja mossa
majd aláhull a csökött falakon
leereszkezik udvarhölgyi bája
eleivel festett szemhéja elül
kerengő alkonyok fényeibe zárva
ékesítetlen, borzolt csalitjába
pilinkézve hull,
mint testetlen vízözön.

2000

(*Szövétnék*, 2001. június)

Rejtélyes halál

Magasztos szózat neszezi a rétet
rejtelveim letéteményese
ahogy válladra alél
arasznyi lényem
fennszóval hírelve földünk titkait
mint tétlenségtől megcsömörlött lélek
felködlik egy valószínűtlen emlék
szembogarad alá hull
mint áttetsző ciklopsz-harmat
egy gyűlölettől korbácsolt remény
gyér mosollyal gombolom a cseresznyét
miközben lassan megmoccan a fény
némán búsítja cserfák nedveit
félve szólongatja a szusszanásnyi percet
életet sugalló talmi poklokat
az ég leplén szederjes gyertyalángok
zűrösen hajsolt kioltatlan mécssek
fürdőző fényük pettyezi az éjet
mert fényt csempésznek múltás árnyékába
s felfüggesztik a sanda kínzó kételyt

tiprott reggelen
dudva gazba hullva
egy fiatal költő.

2000

Hátraarc

Emlékeit a falak sugározzák
pillanatonként váltó színeikkel
beszédbe bújnak a kopott bútorok
krinolin, vászon, flanel, gyapjú
sorakozik szénaboglya-rendben
a szekrények mámoros polcain
asztal, hintaszék menti át a mába
amit a tegnap mostohán elfelejtett
a tükrökben
az öröklétből visszatért
csoroszlyák gyermekarcai
illatgőzben lüktetnek
a hangfalakba préselt szavak
áttetsző lassú félszeg mosolyok
mint fizetetlen párizsi torna
ármánykodó, hízelgő frázisok
agyba koppanó barna esőcseppek
a videóvá minősült hűtőládák
ecsettel festik az elködösült múltat
az erkély zöldjén horpadt fesztiválok
a cafatok közt
kátránnyá feketül a mennyezet
évszázadokra nyílnak az ajtók
a képernyők mögül emlékpelyhek hullnak
jelentéktelen párbeszéd-lemezek
melyet naplókba jegyeztek a sarjak
a nászéjjel bélyegzett kanapéken
a hálókból kandikáló mécskek
láthatatlanba látó fénytűzek
roskadtan isszák magukba a percet
ősanyák táncát reccsentik a padlók
s te hátratekintesz merészen
a holnap csodáiba

2000

Feltámadt sorok

N. G.-nak

ósdí, gubbasztó
megrepedt fiókban
kockás nyütt lapok
között ültek
bánatharmatjaik úgy hulltak rendre
mint ópiumcseppek a teába
selejtnyi testük
ólálkodva fürkészte
a kinti dombokat

gyűjteni
tékozolni
égetni
dermesztetni
szülni
és ölni akartak
a kibogozhatatlan messzeségben

vastag
villanó kézzel
jött az anyag
szeretetének zuhogó árával
betömte a nyíló csatornákat

a sok apró
lélek-kehely
mint kiknek
új testet ad a lendület
teleszórta az agyak tekervényeit
megnyitva rég áhított
tárlatát.

2000

A tudálékos

Lustán bóbiskolok egy
mangrove-erdő szélén
sivalkodó élményplakátjaim közepette
a féktelenül bogarászó térben
tetőtlen, öreg vacsorák emlékei
műholdas előadását sugározza az agy
képernyője egy kérlelhetetlen, reves balsejtelem
gondatlanul gomolyogva szállsz
majd visszarévülsz a tértelenségbe
anyátlan, hulló célforgácsok között
kalandorként kutatod a mát
egy karélyos falevelen

2000

(Irodalmi Jelen, 2002. március)

Szárnypróba (tájképek és fényképek)

48

Az angyalok nem jöttek el hozzád

ama nagy napon
mikor zöld repkénnyel díszítettük
a mélabút
embereket hívtam,
hogy színesebbé fessék
az ünnep reggelét
ám neked nem kellett
mert angyalokat vártál
a hetedik égből
kik szárnyaikkal simogassák
meddő homlokod

az angyalok
nem jöttek el hozzád
magad maradtál
kárhozottan
egy ősrégi kusza
reménytelenségben

csupán egyetlen
római szeráf érkezett
tekintetével
hosszan reád nézett
s felrajzolta neked
a nagy L mellé
az első nagy X-et.

2000

(Arca, 2005. nr. 4, 5, 6)

Szárnypróba (tájképek és fényképek)

49

A jel

Kemény sziklákat görget a folyó
egy settenkedő bíbor virradatban
zavargó színeképek kulisszáin
mázolt alakban bambul
élhetetlen
halkan piheg a lomb
lódítón színlelve a hervadást
lebüszkült pályák
tömjénfüstje reszket
Majd belsőm Ada-Kaléhján felgyúl
jelezve
hogy még nem veszett el

2001

(*Irodalmi Jelen*, 2002. március)

Szárnypróba (tájképek és fényképek)

50

Tartalomjegyzék

Szárnyalás – Matekovits Mária	3
Szárnypróba? – Brauch Magda	4
KOLOMPOLO	9
Együgyű séta	10
A bárány	11
Szerelmem, a kos	12
Tisztítóúz	13
Pasztell	14
Kegyес család	15
Bárányfejek	16
Viszály	17
Anyaggá ölt idő	18
Faltörő kos	19
Pastoral	20
Rejtély	21
Csak bennem élhet	22
A menny kapujában	23
ÜZENET EGY MÁS VILÁGBÓL	24
Árnykép	25
Veszélyes kutyákkal barátkozom	26
Foszlány	27
Ajándékcseppek	28
Olcsó játék	29

Üzenet egy más világból	30
A sebzett kismadár	31
Útban az élet felé	32
A kérdés útvesztőin	33
SZÁRNYPRÓBA	34
Ismételt randevú	35
Talány	36
A regélő	37
Tájképek és fényképek	38
I. Dezna – parti séta	38
II. Alma mater	38
III. A nyár menlevele	39
IV. A bolond	39
V. A XIX. század küszöbén	39
VI. Tengerparti reggel	40
VII. Szerelem a nulladik hatványon	41
VIII. Szilveszter éj	41
IX. Tikkadt közbjáték	41
X A lezárt kapu	42
Nem kell megijedned	43
Ehhez mit szólsz?	44
Rejtélyes halál	45
Hátraarc	46
Feltámadt sorok	47
A tudálékos	48
Az angyalok nem jöttek el hozzád	49
A jel	50